

Az önmegvalósítás felsőfoka - a transzcendenciára, azaz az átlépésre, az önmeghaladásra való nyitás. A szükségletpiramis tekintetében a **transzcendencia-igény** nem a misztikus élmény igényét és annak kielégítését jelenti (bár talán az önmegvalósításba, önmagam legjobb énjének megvalósításába ez is beletartozhat). De az önmagamon való túllépést jelenti az, amikor én már azzal

gyarapszom, gazdagodom, hogy mások önmegvalósítását munkálom - önzetlenül!

Ha piramisban gondolkodom, akkor ez borzasztó magas szintnek tűnik. Pedig gyakorlatilag mindenkit megérint ez

(legalábbis a mi korunkban és kultúrkörünkben), hiszen a szerelmes pont így viszonyul a párjához! De nézzetek körül, hányan és milyen gyorsan megfélekeznek erről, és belesüppednek abba, hogy a másik arra való, hogy az én igényeimet - beleértve az én önmegvalósításomat - kiszolgálja; és zsörtölődve teszik a szemrehányásokat, maximum nosztalgiznak...

Az önmegvalósítás persze megint csak másokkal való interakcióban bontakozik ki.

A saját legjobb éned megvalósításában kik a fontos szereplők? Van-e valakire szükséged? És ha igen, akkor kire és miben? (Légy gyanakvó, ha úgy látod elsöre, hogy neked senkire és semmiben!)

Mikor érzed úgy, hogy tökéletesen a helyeden vagy, hogy minden rendben, hogy ilyennek képzelted el magadat? És amikor ráébredsz, hogy még mennyi minden van előtted a tökéletesedés útján, akkor ezt örömmel és bizakodással veszed tudomásul, vagy elkeseredsz? Kikhez tudsz fordulni ilyenkor?

És a másik irányból nézve: látod-e, hogy a szeretteid, a rádbízottak is haladnak az önmegvalósítás - a legjobb énjük kibontakoztatásának - útján? Számítanak rád? Számíthatnak rád? Melyiküknek miben tudsz segíteni? Ő át tud-e lépni tehozzád, önmagát meghaladva - fogadókéss vagy-e?

Vissza-visszatér a Saint-Exupéry-gondolat: „*Szeretni egymást nem azt jelenti, hogy egymást nézzük, hanem együtt nézzünk közös céljainkat.*”

És a közös cél végső soron - a beteljesítendő alacsonyabb piramis-szinteken (ezek jórészt elemi szükségletek és állapotbeli kötelességek) és a vállalt feladatokon túl - nyilván egymás legjobb énjének kibontása:

házasságban, családban, közösségben, barátságban. - az arányok lehetnek különbözőek, de az irányultság aligha!

Hát ezért vagyunk így mi együtt.

2014.

KIRÁLY IGNÁCZ

„NINCS JELENTŐSÉGE.” UJVÁRI JÓZSIRA GONDOLVA...

Volna mit megbeszélünk, megvitatnunk. Egy hét alatt omlott össze a biológiai életed. Betti évtizedes életveszélyes betegsége, az ebben való kihívások kezelése számodra is adott bőven meggondolni valót. Most, hirtelen halálozód révén kaptunk egy drámai felkiáltó jelet. Földi sorsod, személyiséged annyira egyedi volt, hogy semmilyen sablon nem illett rád.

1./ Életfilozófiád egyik alap mondatát számtalanszor hallhattuk: „Nincs jelentősége.” Általában az emberi élet tele van igen nagy jelentőségként megélt elemekkel. Van, akit elfojt, leláncol az aggodás. Van, aki folyamatos és tudatos küzdelmet vív az élet kihívásaival. Ki módszeres tudatossággal, ki görcsös gondban levéssel. Van, aki „Józsás” legyintéssel. Van, mire lehet legyinteni és van, mihez fel kell gyűrni az ing ujját. Veszélyes dolog lényeges kihívásokra legyinteni. Veszélyes, mert visszaütnek. Életed, belső békédet örizni akaró, ugyanakkor önveszélyességet is jelentő tevékenységek hordozója.

2./ Testvérbarátságban. Akkor születted, mikor én mindjárt a gimit kezdtem (1963). Akkortól számolom mély barátságunkat, mikor Bettivel életre szóló szeretet szövetséget, házasságot kötöttél (1988). Drámai adatok: ötvenkilenc életév, harmincnégy éves házasság és testvérbarátság. Az első sokkolóan rövid, a második tiszteltre méltóan jelentős, hát még ha a három fiatokat is bele értem. Tudom, nem az éveink hosszával mérik a szeretet hosszát. Vagyis szavaiddal élve: Nincs jelentősége annak, hogy meddig élünk, csak annak, hogy hogyan.

3./ Tököl, Érd? Életed 34 évét töltötted Érden, de sosem vallottad maga érdeinek. Tököl volt a te városod. Gyökereid, gyerekkori élményeid, érzelmi kapaszkodóid oda kötöttek, melyet jól jelképezett a Duna. Még szerencse, hogy a Duna bal partjáról csak a jobb partjára jöttél lakni. Szerencsére a horgász esélyek mindkét oldalon egyformán meg voltak. Mikor valaki fáradt, kiborul, besokall, akkor kell valami regeneráló változás. Neked a vízpart volt a kikapcsolódás helye. Akkor is, ha nem sok kárt tettél a halakban. Te nem voltál semmiben profitorientált, inkább harmónia orientálnak ismertelek.

4./ Börtön... Életed egyik kemény döntése volt, hogy inkább a fogház, a baracscai börtön, mint a meggyőződésed megtagadása. A katonaság embereket parancsra

megelő kiképzése már nem fért bele életfilozófiádba. Meg is kaptad érte a majdnem három évet, a 33 hónapot (1984 08 27...). Huszonegy évesen ilyen döntést hozni kemény lépés. Sokan azt gondolhatnák, hogy Józsi a kiemelkedően szelíd ember. No, nem... Határozottan elhárítod mindig a szelidség erényének rád vonatkoztatását. „Én nem vagyok és nem is voltam szelíd, csak a Jézustól tanultakhoz akartam hú lenni.” Ez világos vallomás, melyet a horgodra akadt halak is nagy bólogatással nyugtáznának és vitapartnereid is igazolhatnak.

5./ Az ÉR közösségünkben igyekeztünk abban munkálkodni, amihez értünk, amit szeretünk. Természetes, hogy a horgásztábor ötlete benned kapott „szakembert”. A mindmáig működő, több évtizedes gyermek és ifjúsági vízparti táborok első résztvevői mára családapák és gyerekeiket is oda vonzzák a vízpartra. Hamar kiderült, hogy a nagy horgász Józsi még úszni sem tud. Persze, nincs jelentősége, hiszen ha kell, ott a csónak. Nomád életforma ideje volt ez, mikor próbára tétetett az ember gyereke. És az apák is. Egyik téli horgászaskor semmi hal nem adódott, de reggel a horgász zsinóron lógó jégcsapok szépek voltak, tehát a kint levés „nagyon jó volt”. A szúnyogok, a horgászok örök bosszantói, számokra nem voltak ellenségek, hiszen „nekik is élni kell valahogy”.

6./ A sport fiatal közösségi életünk szerves része volt. Elkezdtük a Bokorfocit. A sérülésre hajlamosak is. No, jó, sikerélményeink is adottak voltak, hiszen Gabi és Tomi MB 1-es szinten rúgta a bogyót. Nem lehetett nem kergetni a labdát egy ilyen jó baráti légkörben. A meccsek végén néha jól esett legurítani egy sört a beszélgetésekkor. A térdfájós Józsinak ez még fájdalom csillapítónak is megmagyarázható volt. Az évek és az itt fáj, ott fáj állapotok jámborabb sporthoz vitték Józsit, a sakkhoz. Ez a technokulturális világ pedig új lehetőséget adott és a téli estéken az internetes bridzseléshez vitte. A tél köztudottan „kertész ünnep”, mint a nagy eső, a vihar. Ha akarna sem tudna dolgozni, akkor meg mért is akarjon? Jöjjenek a kedvtelések...

7./ Kertészet... Egyszer csak a tanító néni, Betti és az autószerelő, Józsi elkezdte a kertészeti tanulmányokat, hogy vállalkozásba kezdjenek. A lendület eredménye hogy Betti elvégezte, Józsi meg művelte. Már mint a kerteket. Sokan azt gondolják, hogy ez egy könnyed tevékenység a természettel való harmóniában. Nem, ez a kertépítésnél kemény fizikai kihívás. Mázsákat, köbmétereket, térdepléseket, görnyedéseket jelent. Ez egy mérgekkel való napi munkálkodás is, mely a növényvédelemért van és ebbe az önvédelem nem mindig kap hangsúlyt. Már mint olyannál, akinél ennek nincs

jelentősége. Jaj, az a nagy területen végzett gyomirtás... Védőmaszk nélkül... A törökbálinti tüdőgyógyászat lett a vége. A károsodás egy életre szól. Mert az ember hajt, hiszen a télire valót is meg kell keresni a többi évszakban.

8./Lelki élet szerves része az életünknek, a közösségben is. No, Józsi a körimákban az utóbbi években ritkán szólalt meg. Eleinte zavart, majd tudomásul vettük, hogy ő ilyen. Azt csinálja, amit a maga számára jónak tart. Belső lelki életének viszont számtalan gyümölcsét használhattuk. A közösségi adventi füzetekben, a Lélek-váró nagy bokros sorozatban rendre ott vannak a nekünk szánt gondolatai. Amit vállalt, azt határidőre hozta is. Amit írt, annak felhasználására igent mondott nekem. Ilyenek a fogházban írt versei. Elraktam a kockás füzetet, mert számomra és számunkra igenis van ennek is jelentősége. A katonai erőszak elleni tiltakozásul álljon itt egyik verse.

Az emberek

Az emberek mennek
Szakadt plakátok közt
Időfalban kelnek.
Kik eddig akartak
Tán ezután is fognak
Nemet mutatni
Ennek a pokolnak.

9/ A szellemi élet emberi életjelenségeink egyike. Józsi azt olvasta, ami érdekelte. Pl. az Érted Vagyok folyóiratunkban a Moha meséket. Ennek ellenére a közösségi témáinkhoz felkészülten szólott hozzá. Az utóbbi évek nagy érdeklődési területe a keleti misztikák megismerése. Megbeszéléseink alkalmából rendre hozta az ott tanultakat, mint szemléletet tágító bölcsességeket. Nem lett egyik nyugatiasított keleti irányzat követője sem, de lelkesen gazdagított bennünket. Engem lustaságra szoktatott, mert ha valami kérdésem adódott, őt kérdeztem meg és nem kellett magamnak utána járnom. Másik nagy érdeklődési területe a halálközeli élmények jelensége. Amit csak el tudott ebben élni, elolvasta, megnézte. Ennek egyik tapasztalható gyümölcse volt, hogy nem volt halálfélelme. A földi sorsunk vége boldog fénybe simul majd. Ha majd találkozunk, meg is kérdezem majd az ő ilyen élményét ebben a drámai végkifejletben. Legutóbbi írásos elmélkedésében (Lélekváró 2022) is piszkálja ezt a témát, mert annyira fontosnak gondolta.

10./ Álmod, tervek is értékszemből születnek. Hogy ezek reálisak (elpídiások), vagy felhőkanalazások (utópiák), az mérlegelés kérdése. Tény, hogy terveink, vágyaink is rólunk szólnak. Józsi vízparti és téli időtöltésének egyik nagy témája, a természettudatos élettér kialakítása. Erről szóló tanulmánya mutatja, hogy nem kommunában, élet- és vagyonközösségben gondolkodott, hanem közellakó autonóm családokban, természetesen egy tó partján. Ha erre nem találna társakat, akkor jó lenne a tököli ártéri bio ház is. A család nagy kihívásai, Betti betegsége befagyasztotta ezt a tervet. Ennél kisebb és reálisabb terv volt egy olyan hajó (bárka?)

építése, mely akár a vizet, horgászatot kedvelők számára eladható is lehetne. Elúszott ez a terve... Nem az anyagiakon úszott el. Az anyagiak tekintetében is jellemző mosolygós „nincs jelentősége” hozzáállása mellett azonban természetes volt, hogy Bettivel a 2004-től végzett, kárpátaljai magyarok segítségét célzó közösségi adományainkban az övék is mindig ott van.

Kertész a Paradicsom kertben... Testvérbarát a szívkben...

CSÁGOLY PÉTERFIA BÉLA BULÁNYI ATYA

*„Ha a búzaszem nem hull a földre,
és nem hal el, egymaga marad,
de ha elhal, sok termést hoz.”
(Jn 12,24)*

Pár nappal azelőtt, amikor ezeket a sorokat írom, P. Bulányi György piarista szerzetes hazatért a Mennyei Atyához. Bulányi atyát 1943-ban szentelték pappá, majd 1945-től a debreceni piarista gimnázium tanáraként szervezett és vezetett kisközösségeket.

Neve egybeforr a magyarországi kisközösségi /bázisközösségi/ mozgalommal. Tevékenységéért /illegális államellenes szervezkedés/ 1952-ben a Rákosi-rendszer életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélte. A börtönből 1960-ban amnesztiával szabadult, ezután szállítómunkásként kereste kenyerét, s mellette kitartóan dolgozott alapművén, mellyel a '60-as évek végére készült el. Munkájának címe: Keressétek az Isten Országát! /KIO/. Ez a szamizdatban hat kötetben terjesztett mű az evangéliumokban Jézus ajkára adott mondatok biblikus teológiai szintézisére épül, melyből az egy csúcsértékes Szeretet-istenkép kristályosodik ki. P. Bulányi a pártállami diktatúra és üldözés ellenére is újra kezdett kisközösségeket szervezni. Az általa vezetett (egybeszeretett), a jézusi üzenet lényegét kereső és azt megvalósítani akaró bázisközösségek eszmeiségét, meghatározta a jézusi örökség istenképe és az ebből kikövetkeztetett etika: lét-, magatartás- és sorsazonosság Jézussal.(2)

Bulányi atya a kommunista diktatúra által elsorvasztani akart katolikus hit és gyakorlat megtartásának szándékával hívta életre a Bokor-mozgalmat, s egy olyan egyház megvalósulásáról álmódott, mely alulról szerveződő bázisközösségekből áll.(3) Követ dobott az Állami Egyházügyi Hivatal és a békepapi mozgalom által ellenőrzött állóvízbe.

A pártállamnak ezzel ellentétes céljai voltak: a közösség életterének beszűkítése, elszigetelése más testvér-szerveződésektől, s mielőbbi megszűnése. A katonai szolgálat Bokorból induló megtagadása elégséges indoknak bizonyult a nyílt üldözésre. A magyarországi egyházi vezetőkre gyakorolt állami nyomás hatására a püspöki kar az Állami Egyházügyi Hivatal által külön is folytatólagosan fenyegetett Lékai László bíboros-primás vezetésével 1982-ben elítélte P. Bulányi tanait, eltiltotta őt

a nyilvános misézéstől, kifogásolt téziseit pedig a Hit-tani Kongregációhoz terjesztette fel. A Kongregáció prefektusa (Ratzinger bíboros, ma XVI. Benedek pápa) 1986. január 31-én levélben felszólította P. Bulányit, hogy vonja vissza tanításait.(4)

Az eretnokség vádjá alól P. Bulányi mentesül, ha aláírja a Ratzinger bíborostól a II. vatikáni zsinat dokumentumaiból összeállított, tizenkét pontos listát. P. Bulányi aláírta ezt a listát, és kérte, hogy egy tizenharmadik, ugyancsak a zsinati dokumentumokból származó szövegrésszel kiegészítse azt: „Csak a lelkiismeretének tartozik engedelmességgel”. A prefektus így nem tekintette aláírtnak a dokumentumot, szerinte a kiegészítés viszonylagossá tette az állásfoglalást. A kompromiszsum az egyházi büntetés 16. évében született meg: Bulányi páter kiegészítése a negyedik pont részeként bekeült a dokumentumba, amelyet ő így is aláírt.

A Magyar Katolikus Püspöki Kar 1997. szeptember 19-én tájékoztatta a nyilvánosságot arról, hogy „megszűntek a ... korábban hozott korlátozó intézkedések”.

Nem szűntek meg: ma, több mint tíz esztendő után is, csak a plébánostól meg nem hirdetett miséket mondhattott vasárnaponként egy városszéli kápolnában. Ezeknek az intézkedéseknek a háttérében Lékai primás utódja, Paskai László bíboros, volt esztergomi érsek állt, aki /egyes források szerint érintettként/ a rendszerváltáskor meggátolta a kommunista rendszer bűneiben részt vállaló egyházi személyek megnevezését, szerepük tisztázását az elhallgatás-elhallgattatás taktikájával. Akárcsak a Bulányi-ügyben, ez a kierőszoakolt hallgatás jelentősen csökkentette a hívek tisztánlátását, a püspöki karba vetett bizalmát, valamint vakvágányra juttatta a Magyar Katolikus Egyház erkölcsi megtisztulását a kommunizmus bukása után. Ennek célja nem a bűnösök elítélése lett volna, hanem a tények feltárása a hívek felé, amely megvalósíthatatlan a múlt feldolgozása és a kiengesztelődés híján. Államunk a rendszerváltozás után bocsánatot kért Bulányi atyától, nyugdíját a törvényes előírások alapján rendezte. Egyháza vezetői nem kértek bocsánatot tőle, életútját az egyházban integrálatatlannak tekintették.

Bulányi páter szerint: „Az Ószövetség egy nép, a zsidó nép eredetmondája, nemzeti kultúrája, Jézus előtti kultúrája. S Jézus azt mondta magáról, hogy mindazok, akik őelőtte jöttek, tolvajok és rablók, és nem hallgattak rájuk a juhok. Ő az ajtó. Aki ezen, rajta keresztül megy be, az üdvözülni és talál legelőre. (Jn 10,89). Hogyan tehetjük ezek után meg, hogy mindörökre megnyomorítjuk Jézus tanítását azzal, hogy egy Jézus előtti nép és kultúra szöveggyűjteménye után ugyanúgy odatesszük a liturgia szavát, mint Jézus szavai után: Ez az Isten igéje.”

Nyilvánvaló, hogy Bulányi atya téziseinek megítélése nem a laikus hívők, hanem egyértelműen az egyháztörténészek és a teológusok dolga. Mindenesetre tény, hogy sem Ratzinger bíboros, sem Ruiz akkori és Ballcels későbbi piarista generális nem ítélte el tanait,